

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl;
 (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
From: VraagAanbodTriage
Sent: Wed 4/22/2020 12:38:18 PM
Subject: FW: Melding nr. M2004 8026 onderwerp: tav (10)(2e) aanvullend advies mbt fecale besmettingsweg COVID en
 hygiene
Received: Wed 4/22/2020 12:38:19 PM

Hoi,

Ff een tip. Als je een mail doorzet richting een ander om uit te sturen, zou ik 'vriendelijke groet en je naam' boven de tekst zetten die doorgestuurd moet worden (zoals hieronder). Want grote kans dat als je het eronder zet dat jouw naam ook meegaat in de reply. En ze uiteindelijk via via bij vraagaanbodtrriage of jezelf uitkomen *

Snappen jullie wat ik bedoel?

Groetjes (10)(2e)

From: VraagAanbodTriage <(10)(2e) @rivm.nl>
Sent: woensdag 22 april 2020 14:36
To: Info-RIVM <info@rivm.nl>
Subject: FW: Melding nr. M2004 8026 onderwerp: tav (10)(2e) / aanvullend advies mbt fecale besmettingsweg COVID en hygiene

Beste collega,

Willen jullie de afzender bedanken voor de mail en onderstaand antwoord sturen?

Groet (10)(2e)

In de [informatiebrief voor huisgenoten van bevestigde patiënten](#), bij de [richtlijn COVID-19](#), wordt reeds aandacht besteed aan toilethygiëne.

En het advies van ECDC wordt behandeld door een projectgroep bij een eventuele mogelijkheid voor heropening van de openbare toiletten. Mogelijk zal de Rijksoverheid hier t.z.t. een advies over formuleren voor burgers op hun website.

Verzoek:

E-mail adres: (10)(2e) @quicknet.nl
 Date sent: Apr 20, 2020 6:31 PM
 To: info@rivm.nl
 Subject: tav (10)(2e) aanvullend advies mbt fecale besmettingsweg COVID en hygiene

open brief FMS/RIVM/ Vereniging ziekenhuishygiënist/ministerie Volksgezondheid/
 "Vind u aanvullend advies ivm potentiële besmetting COVID-19 via faeces nuttig?"

Geachte (10)(2e)

Zoals bekend vanuit de RIVM-publicaties wordt het Corona virus ook in het Nederlandse rioolwater aangetroffen (1)

Mede vanwege het waarschijnlijk langer aanhoudend besmettingsrisico met COVID-19 via faeces dan via aerosol vanuit de luchtwegen (2, 3, 4) kan extra advies hieromtrent in de (Nederlandse) richtlijnen worden overwogen.

Er kan daarom nu voor prive-gebruik en/of voor publieke toiletten (bij gedeeltelijk opheffen van de ""intelligente lockdown"") worden overwogen het advies van het European Centre for Disease Control (ECDC) voor huishoudens met iemand met zelfisolatie vanwege Covid-19 besmetting over te nemen (5) danwel het publiek te adviseren om in openbare was/toiletgelegenheden met al dan niet zelf meegebracht schoonmaakmateriaal voor extra reiniging van contactoppervlaktes voor/na gebruik zorg te dragen.

Graag hoor ik of u een dergelijk aanvullend advies nuttig vindt,

hoogachtend

(10)(2e)

1

www.rivm.nl: Novel coronavirus found in wastewater

Publicatiedatum 24-03-2020 | 17:49

2

Ong SWX, Tan YK, Chia PY, et al. Air, surface environmental, and personal protective equipment contamination by severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) from a symptomatic patient. *JAMA*. 2020. Published online Mar 4. [10.1001/jama.2020.3227](https://doi.org/10.1001/jama.2020.3227)

3

[Review article: gastrointestinal features in COVID-19 and the possibility of faecal transmission](#)

Yuan Tian, Long Rong, Weidong Nian, Yan He

Aliment Pharmacol Ther. 2020 May; 51(9): 843–851. Published online 2020 Mar 31. doi: [10.1111/apt.15731](https://doi.org/10.1111/apt.15731)

PMCID: PMC7161803

4

Xiao F, Tang M, Zheng X, [\[10.1002\]](#), Li X, Shan H. Evidence for gastrointestinal infection of SARS-CoV-2. *Gastroenterology*. 2020. Published online Mar 3. [10.1053/j.gastro.2020.02.055](https://doi.org/10.1053/j.gastro.2020.02.055) [[PMC free article](#)]

5

European Centre for Disease Prevention and Control. Infection prevention and control in the household management of people with suspected or confirmed coronavirus disease (COVID-19). Stockholm: ECDC; 2020.

© European Centre for Disease Prevention and Control, Stockholm, 2020